

Vážené dámy, vážení páni, milí kolegovia, milí čitatelia

Jar nám opäť vlieva do žíl nový elán a po viacerých búrkach sa začína znova vyjasňovať. Ale tak je tomu stále dookola. Aj náš spoločný časopis *Forum Diabetologicum* (a je tu už piaty rok!) v poslednej dobe čelil viacerým otáznikom. Avšak, aj vďaka pozitívnej odozve Vás čitateľov a výbornej práci vydavateľa ideme a posúvame sa ďalej a tiež pripravujeme mnohé významné vylepšenia. Už len dotyk a pohľad na novú kvalitu papiera a obálky ako aj grafickú úpravu vzbudzuje príjemný pocit z časopisu a vábí pozrieť sa doň hlbšie.

Do rúk sa vám dostáva ďalšie číslo. A hoci ho spomínané otázniky zasiahli (znenazdajky a v plnej miere) najviac, verím že oceníte prácu „krízového manažmentu“ a radi po ňom siahnete aj teraz.

Zahraničným hosťom tohto čísla je významný český diabetológ s medzinárodným impaktom a bývalý dlhoročný predseda Českej diabetologickej spoločnosti prof. MUDr. Milan Kvapil, DrSc. Z jeho pracoviska (Denisa Janíčková Žďárská, Jan Brož, Pavlína Piňhová, Petr Honěk, Ladislav Dušek, Tomáš Pavlík, Zdeněk Rušavý) prichádza pre našich čitateľov aj zaujímavá práca *Kvalita péče o pacienty s diabetem v České republice. Analýza dat VZP*, dokumentujúca neustále sa zvyšujúcu úroveň starostlivosti o pacientov s ochorením diabetes mellitus v Českej republike, čo sa odráža napríklad aj na znížení úmrtnosti na úroveň v bežnej populácii. Príkladom zdravého pozadia je aj skutočnosť, že práca vznikla aj v spolupráci a na základe údajov získaných od Všeobecnej zdravotnej poisťovne v ČR, čo je pre nás zároveň aj inšpiratívne.

Jadrom aktuálneho čísla sú dva najnovšie terapeutické algoritmy Slovenskej diabetologickej spoločnosti (SDS), ktorá sa rozhodla pravidelne publikovať tzv. konsenzuálne terapeutické odporúčania, v ktorých sú zakomponované nielen najnovšie medicínske poznatky, ale aj forenzne relevantný súhrn charakteristických vlastností lieku (tzv. SPC) a indikačné obmedzenia (IO) pre preskripciu hradenú zo zdravotného poistenia. Cieľom SDS vo vydávaní konsenzuálnych odporúčaní je uľahčiť svojim členom rozhodovací proces pri liečbe svojich pacientov a minimalizovať riziko aj iných než „len“ medicínskych dopadov. Práve dostupnosť hradenej preskripcie (znenie IO) je obvykle hlavným rozdielom, v ktorom sa odlišujú aj jednotlivé národné odporúčania. V tomto čísle prinášame odporúčanie pre liečbu pacientov s ochorením diabetes mellitus 2. typu a pre liečbu pomocou inzulínovej pumpy a kontinuálneho monitorovania glykémie. Za dva najväčšie úspechy dosiahnuté na tomto poli za prvé mesiace tohto roka považujeme rozšírenie možností liečby o kombináciu inzulínu a agonistu GLP1-receptorov (zatiaľ v podobe fixnej kombinácie inzulínu degludek a liraglutidu) a zásadné rozšírenie množstevného limitu senzorov pre kontinuálne monitorovanie glykémie. Keďže sa čoraz viac ukazuje, že v diabetológii sa len veľmi málo uplatňuje tzv. *class efekt*, obzvlášť ohľadom nežiaducich účinkov a možných komplikácií, rozhodli sme sa pri niektorých skupinách farmák pre určité preferencie účinných látok (podobne ako v iných krajinách) v prospech tých, ktoré sa javia ako bezpečnejšie. Súčasťou konsenzuálnych terapeutických odporúčaní sú aj odkazy na webové stránky, na ktorých sú umiestnené aktuálne znenia indikačných obmedzení pre jednotlivé účinné látky.

Obsah čísla dopĺňa aktuálny pohľad na problematiku transplantácií obličiek v kontexte zvýšeného rizika posttransplantačného metabolického syndrómu predovšetkým v dôsledku imunosupresívnej liečby. Autorkou je primárka MUDr. Ivana Dedinská, PhD., z chirurgickej kliniky a transplantáčného centra Univerzity Komenského v Martine. Verím, že zaujímavým čítaním bude aj článok o aktuálnych názoroch na iatrogénnu, t.j. liečbou vyvolanú hypoglykémiu u pacientov s diabetes mellitus ako aj výsledky epidemiologickej štúdie týkajúce sa výskytu diabetickej retinopatie u pacientov s diabetom na Slovensku. Obe práce sú od autorov z Národného endokrinologického a diabetologického ústavu v Ľubochni pod vedením doc. MUDr. Emila Martinku, PhD.

Správou z kongresu sú poznatky z odborného sympózia na XXXI. kongrese Slovenskej hypertenziologickej spoločnosti SLS a konferencii pracovnej skupiny preventívnej kardiológie SKS (7.-9. apríl 2016 v Bratislave), ktoré bolo venované problematike kardiovaskulárneho rizika a diabetes mellitus a výsledkom štúdie EMPA-REG OUTCOME, ktoré z prednášok prof. MUDr. Jána Murína, CSc., prof. MUDr. Ivana Tkáčča, CSc., a doc. MUDr. Emila Martinku, PhD., zosumarizoval doc. MUDr. Zbyněk Schroner, PhD.

Milí čitatelia, verím, že aj toto číslo časopisu *Forum Diabetologicum* vám prinesie hodnotné čítanie, nájde si miesto vo vašej odbornej knižnici a bude pre vás trvalým zdrojom potrebných informácií. Teším sa na vás v Košiciach na už XXVI. diabetologických dňoch s medzinárodnou účasťou.

Váš

doc. MUDr. Emil Martinka, PhD.
prezident Slovenskej diabetologickej spoločnosti